

REKABET KURULU KARARI

Dosya No : 2002-2-58 (Devralma)

Karar No : 02-57/718-287

Karar Tarihi : 27.9.2002

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER: Ilgaz SARIOĞLU, Fatma GÖZLÜKAYA

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - International Business Machine Corporation

Temsilcisi: Av. Pınar Eryürekli

B. Giz Plaza (Maslak Kule) Meydan Sok. No: 28

Kat: 10 80670 Maslak/İstanbul

D- TARAFLAR: - International Business Machine Corporation

New Orchard Road, Armonk New York, ABD

- PwC International Limited

1 Embankment Place London WC2N 6RH, İNGİLTERE

E- DOSYA KONUSU: PricewaterhouseCoopers International Limited'in, danışmanlık ve teknoloji hizmetleri alanında faaliyet gösteren şirketlerinin International Business Machine Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.8.2002 tarih, 3769 sayı ve 10.9.2002 tarih, 3976 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 23.9.2002 tarih ve 2002-2-58/Öİ-02-I.S. sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 23.9.2002 tarih ve REK.0.06.00.00/83 sayılı Başkanlık önergesi ile 02-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, bununla birlikte devralma sonucu oluşacak pazar payının rekabetçi bir yapı gösteren ilgili ürün pazarında hakim durum yaratarak ya da mevcut hakim durumu güçlendirerek rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H- İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. International Business Machine Corporation (IBM)

IBM, New York Eyaleti kanunları uyarınca kurulmuş ve genel olarak, bilgi teknolojileri (BT) hizmetleri alanında BT sistemleri, malzemeleri, bilgisayar yazılımı ve hizmetleri pazarlama, üretme, geliştirme konularında faaliyet gösteren bir şirkettir.

IBM, Türkiye'deki faaliyetlerini iştirakleri olan, IBM Türk Ltd. Şti., POS Perakende Otomasyon Sistemleri Ticaret ve Sanayi A.Ş., Seri Bilgi Teknolojileri Destek Hizmetleri ve Ticaret Ltd. Şti. ile I-BİMSA Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. aracılığıyla yürütmektedir.

H.1.2. PricewaterhouseCoopers International Limited (PwC International)

PwC International, İngiltere ve Galler kanunları uyarınca, PricewaterhouseCoopers şirketler grubunun (PWC) yönetim ve koordinasyonunu sağlamak ve stratejik konularda genel politika belirlemek amacıyla kurulmuştur. PWC, profesyonel hizmet firmalarından oluşan uluslararası bir ağıdır ve muhasebe, mali denetim ve güvence, vergi, yönetim danışmanlığı ile teknoloji konularında hizmetler vermektedir.

PWC Türkiye'de Başaran Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş., Başaran Nas Serbest Mali Müşavirlik A.Ş., PwC Danışmanlık Hizmetleri Ltd. Şti., PwC Consulting Yönetim Danışmanlığı Ltd. Şti. ve PwC BPO İş Yönetimi Hizmetleri Ltd. Şti. aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

Devralma işlemine konu şirket olan PwC Consulting Yönetim Danışmanlığı Ltd. Şti. (PwC Consulting) ise, PwC International'ın Türkiye'deki iştiraklerinden birisi olup, yönetim danışmanlığı ve bilgi teknolojileri alanında faaliyet göstermektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Dosya mevcudu bilgilerden ilgili ürün pazarının; yönetim danışmanlığı ve BT hizmetleri sektörü, donanım bakımı ve destekleme, yazılım temini ve destekleme, danışmanlık, geliştirme ve entegrasyon, iş yönetim hizmetleri, BT yönetim hizmetleri ve eğitim şeklinde tanımlanabilecek yedi alt pazardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

Devralma işleminin taraflarından IBM, alt pazarlardan iş yönetim hizmetleri alanında Türkiye'de faaliyette bulunmamakta, buna karşın, geriye kalan diğer altı alanda faaliyet göstermektedir. Devralınacak taraf olan PwC Consulting ise, donanım bakımı ve destekleme, yazılım temini ve destekleme, eğitim, iş yönetim hizmetleri, BT yönetim hizmetleri alanlarında faaliyet göstermemekle birlikte, geliştirme ve entegrasyon ile danışmanlık alt pazarlarında yoğun bir biçimde faaliyet göstermektedir. Söz konusu devralma işlemi ile IBM, danışmanlık işlerini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

PwC Consulting'in faaliyet gösterdiği alt pazar olan geliştirme ve entegrasyon ile danışmanlık pazarı incelendiğinde, esasen stratejik danışmanlık, denetim, BT ve özel hizmet alanlarında farklı 15-20 firmanın faaliyet gösterdiği görülmektedir.

Sektördeki mevcut teşebbüsler ve bunların faaliyet alanları incelendiğinde ise, söz konusu teşebbüslerin, yoğun ve yaygın olarak hizmet verdikleri, sektörlerinin dışında da faaliyetlerini çeşitlendirerek tüm BT alt pazarlarını kapsayacak nitelikte bir genişleme ve yapılanma içinde oldukları anlaşılmıştır. Bu durum, hizmetler ve alt pazarlar arasında kesin sınırların çizilmesini zorlaştırmaktadır.

BT hizmetleri pazarı yeni firma girişlerine büyük ölçüde açık bir alandır. Yeni ve küçük firmaların pazarda tutunma şansı oldukça yüksektir. İlgili ürün pazarında, pazara giriş engeli yaratacak herhangi bir yasal düzenleme mevcut değildir.

Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, ilgili ürün pazarı olarak sadece devralınan PwC Consulting'in faaliyet gösterdiği "geliştirme ve entegrasyon ile danışmanlık" pazarı dikkate alınmamış, ayrıca, hızlı teknolojik gelişmelerin getirdiği alt pazarlar arası yakınlaşma, kullanıcıların ilgili ürün ve hizmetlere tek noktada ulaşma yönündeki talebi, sektördeki arzın ikame edilebilirlik seviyesinin yüksek olması, pazara girişin son derece kolay olması gibi unsurlar da göz önünde bulundurularak ilgili ürün pazarı, "BT hizmetleri" pazarı olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Dünya çapında yürütülmekte olan bildirim konu devralma işleminin Türkiye pazarının tümünü etkilemesi ve Türkiye sınırları içerisinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak kabul edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

IBM ile PwC International 30 Temmuz 2002 tarihinde, PwC grubu şirketlerinden danışmanlık ve teknoloji hizmetleri alanında faaliyet gösterenlerin IBM'in tek başına kontrolüne geçmesine ilişkin olarak "Ana Hisse ve Varlık Devir Anlaşması"nı imzalamışlardır. Söz konusu devir işleminin Türkiye ile ilgili kısmı, IBM Türk Ltd. Şti. (IBM Türk) ve PwC Consulting'i kapsamaktadır.

Başvuru konusu devralma işlemini gerçekleştirmek üzere öncelikle, PwC Danışmanlık Hizmetleri Ltd. Şti. tarafından yürütülmekte olan "danışmanlık işi" bu amaçla kurulan PwC Consulting'e devredilmiştir. Söz konusu şirketin iki hissedarı bulunmaktadır: %99,9 sermaye payı ile ana hissedar olan Monday Eastern Europe BV (Monday BV)¹ ve ikinci hissedar Bridget Caroline Mary Spicer. Büyük hissedar Monday Eastern Europe BV'nin hisseleri yurtdışında yapılacak hisse devri ile IBM World Trade Corporation'a devredilecektir. İkinci ortak Bridget Caroline Mary Spicer'a ait hisse ise IBM'in Türkiye'deki iştiraklerinden olan IBM Türk tarafından devralınacaktır. Böylece, PwC Consulting şirketinin hisselerinin Monday BV'ye ait büyük bölümü dolaylı olarak yurtdışında el değiştirmiş olurken, geriye kalan bir hisse doğrudan IBM Türk'e devredilmiş olacaktır. İşlem neticesinde, Türkiye'deki PwC Consulting'in hisseleri tamamen IBM'in kontrolüne geçecektir. Bu nedenle, söz konusu işlem 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"nin 2. maddesi (b) bendi kapsamında bir "devralma"dır.

¹ Söz konusu şirket, PwC International Limited grubu şirketlerinden PwC Consulting Eastern Europe BV'nin yeni adıdır.

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, BT hizmetleri pazarında taraflardan IBM Türk'ün, 2001 yılı cirosunun TL., PwC Consulting'in ise 2001 yılı cirosunun TL olduğu anlaşılmıştır. 1997/1 sayılı Tebliğ'in (1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik) 4. maddesi gereğince, tarafların toplam cirolarının anılan Tebliğ'de öngörülen ciro eşliğini aşması nedeniyle söz konusu işlem, Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir devralma işlemidir.

İlgili pazardaki pazar paylarına ilişkin bilgiler, pazar lideri olan IBM'in devralma işlemi neticesinde pazar payını arttıracak ya da hakim durumu güçlendirecek bir artış olmadığını, IBM'in %..... oranındaki pay ile pazar lideri olmasına rağmen, hakim durumda bulunmadığını, devralınan PwC Consulting'in ise %.... oranında küçük bir paya sahip olduğunu göstermektedir. Öte yandan, pazarın ikinci ve üçüncü aktörlerinin % civarındaki payları ile IBM'i yakından takip etmekte oldukları, 2001 yılının ilk on BT hizmetleri sağlayıcısının arzın %.....'ünü gerçekleştirdiği ve hiçbirinin pazar payının da %.....'ü aşmadığı, ayrıca rekabetçi bir yapı sergileyen ilgili ürün pazarına giriş-çıkışların da kolay olduğu dikkate alındığında, bildirim konusu devralma işleminin ilgili pazarda tek başına veya birlikte hakim durum doğurmayacağı veya hakim durumun güçlendirilmesi şeklinde rekabeti engelleyici herhangi bir sonuç doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespitler ve değerlendirmeler doğrultusunda, PwC International Limited grubu içerisinde yer alan PwC Consulting Yönetim Danışmanlığı Limited Şirketi'nin, International Business Machine Corporation tarafından devralınması işleminin,

- 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna,
- İlgili ürün pazarında hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.